

Kuulomonivammaisen lapsen kommunikaatio arjessa

Sanna Loukusa
Puheenjohtaja

Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto ry
Hörselskadade Barns Föräldraförbund rf

Sisällysluettelo

- Yleistä kuulovammoista
- Kuulovamman vaikutus
- Kommunikaation periaatteet
- Kuulovamma ja kommunikaatio
- Vinkit perheen arkeen
- Vertaistukea ja tietoa

Yleistä kuulovammoista

- Suomessa syntyy lähes 60 000 lasta vuodessa. Joka tuhannella syntyvällä lapsella on vähintään keskivaikeasteinen, kuntoutusta vaativa kuulon alenema.^[1]
- Kuulovamman syy on usein perinnöllinen (yli 60-70%). Kuulovamman syy voi olla myös raskauteen tai synnytykseen, ympäristöolosuhteisiin, infekioon tai vammaan liittyvä.^[2]

Yleistä kuulovammoista

- Noin 30% kaikista kuulovioista on syndroomallisia. Sairauksia tai oireyhtymiä, joihin liittyy myös kuulovamma, ovat mm. CHARGE assosiaatio, TREACHER COLLINS oireyhtymä, Usherin oireyhtymä. [2]
- Kuulovammaisella lapsella voi olla myös jokin muu vamma tai useampi vamma. Lapsella voi olla esimerkiksi liikuntavamma, kehitysvamma, näkövamma, dysfasia, autismi, tms.

Yleistä kuulovammoista

- Kuulovamma voi tuntua aluksi vähäpätöiseltä asialta näkyvämpien ja pikaista hoitoa vaativien vammojen ja sairauksien rinnalla. Mutta kuulovammaa ei saisi unohtaa, sillä lapsen kielen ja kommunikation kehitys vaikuttaa lapsen kokonaiskehitykseen merkittävästi. [3].
- Lasten kuulon kuntoutus aloitetaan mahdollisimman pian kuulovian toteamisen jälkeen joko kuulokojeen tai sisäkorvaan asennettavan sisäkorvaistutteen, implantin, avulla.

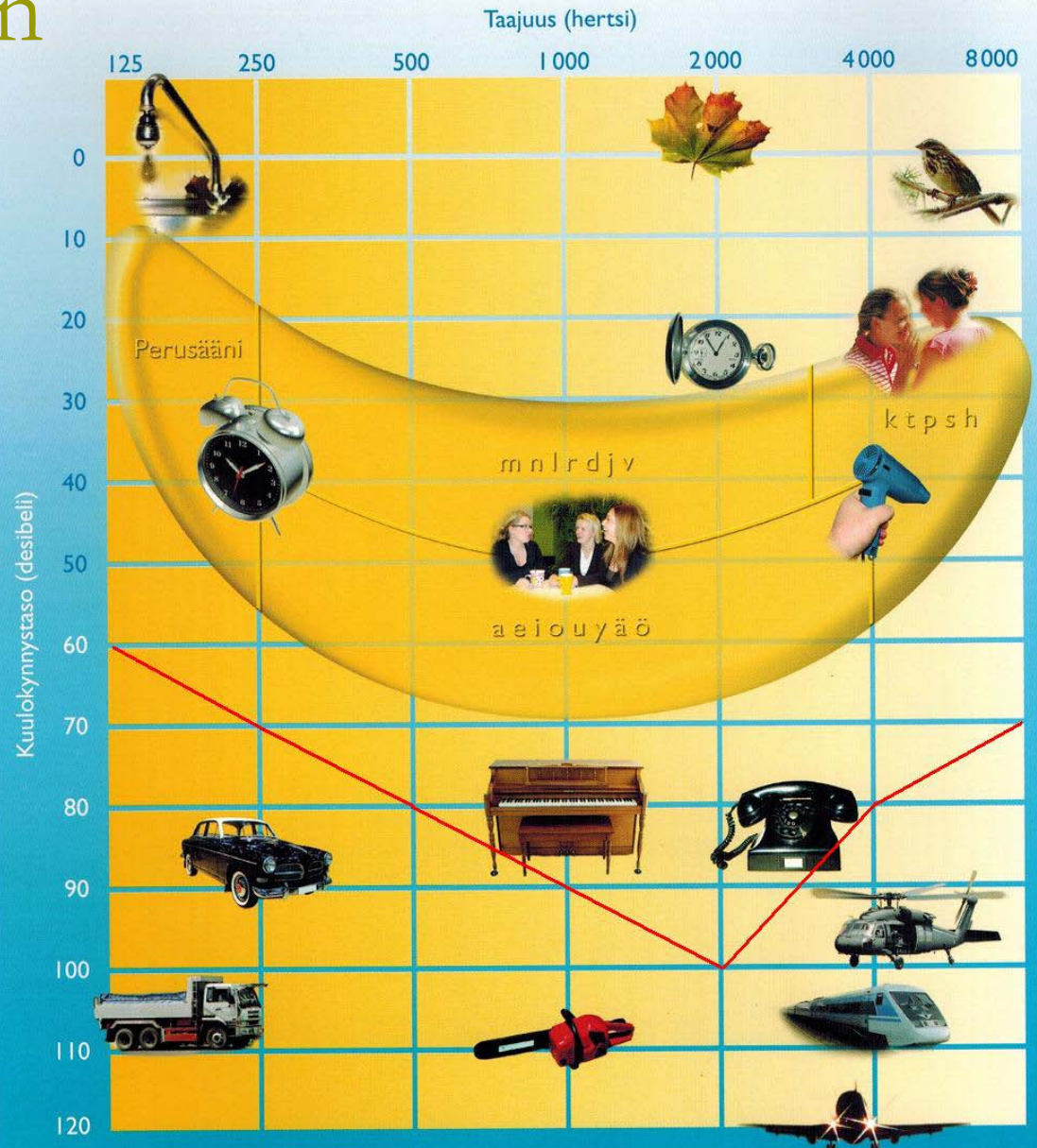
Kuulovamman vaikutus

Lievä 20 – 40 db
Keskivaikea 40 – 70 db
Vaikea 70 – 95 db
Erittäin vaikea
95 db tai enemmän

Puheäänen voimakkuus yhden metrin päässä puhujasta on noin 65db.

Mikäli kuulon alenema on tätä suurempi, puheen kuuleminen lähikeskustelussakin on vaikeaa. [4].

Arkipäivän ääniä audiogrammissa

Kommunikaation periaatteet

- Kuunteluolosuhteet kunnossa, kuulokojeet kunnossa
- Valaistus, huuliolukumahdollisuus
- Kuuntelemiseen ja vuorovaikutukseen pysäyttämisen
- Tietoinen, runsas kielen tarjoaminen lapselle arjen tilanteissa

Kuulovamma ja kommunikaatio

□ Kommunikaatiomuodot

- Puhe
- Viittomakieli
- Tukiviittomat
- Suomen kielen sanajärjestyksen mukainen viittominen
- Vinkkipuhe
- Edellisten yhdistely mielekkäästi
- Muut puheen tukemisen keinot

Vinkit perheen arkeen

- Lapsen huomion herättäminen ja pysäyttäminen vuorovaikutukseen
  - Kuunteluolosuhteiden huomiointi aina
  - Lähestyminen
  - Älä puhu selän takaa
  - Älä puhu selin
  - Vältä muuta tekemistä sillä aikaa kun puhut
  - Puhu selvästi, tavallisella äänenvoimakkuudella. Anna lapselle aikaa kuullun ymmärtämiseen.

Vinkit perheen arkeen

- Puhu, puhu, puhu
  - Nimeäminen
  - Toistaminen
  - Lapsen toiminnan kuvailu
  - Aikuisen toiminnan kuvailu
  - Laajentaminen
  - Innostaa lasta puheen kuunteluun juttelemalla häntä kiinnostavista, siinä tilanteessa näkyvissä olevista asioista ja tapahtumista
  - Iloitse lapsen kuuntelu- ja puheyrityksistä

Vinkit perheen arkeen

- Ääniin tutustuminen
  - Selitä mistä mikin ääni kuuluu
- Kuulokojeissa ääni vahvistuu
  - Kuulokoje on kone
  - Napsutukset, rapistelut, koputukset, kolistelut, paperin plärääminen kuuluvat erityisen selvästi kuulokojeessa – puhe hukkuu
    - Pyydä kuntoutusohjaajalta kotiin ”kuunteluletkaa”
  - Kuulokojeella kuuntelu väsyttää. Salli lepoaikat.

Vinkit perheen arkeen

□ Ennakointi!!!

Vertaistukea ja tietoa

- Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto ry
- Toimintaa eri puolilla Suomea: vertaistapahtumia, vertaiskursseja
- Oulun Seudun Kuulovammaisten Lasten Tuki ry

www.klvi.org

Lähteet

- [1] <http://www.satakieliohjelma.fi/esittely.htm>. 1.10.2011
- [2] Satakieliseminaari 2003: Professori Claes Möller, Sahlgrenska University Hospital, Audiologinen osasto, Göteborg, Ruotsi. KUULOMONIVAMMAISET LAPSET: TAUSTAA, ILMENEMISMUOTOJA JA KUNTOUTUSTA
- [3] Kuulovammaisen Lapsen Perheen Avaintieto 1.1.2, Maaliskuu 2000, Maija Virpiranta-Salo, KLV:n puheenjohtaja.
- [4] Kuulovammaisen lapsen perheen Avaintieto 1.2.1, Helmikuu 2000, Foniatrian erikoislääkärit Mirja Luotonen ja Mirja Väyrynen.
- [5] Lapsi ja sisäkorvaistute. Opas kuulovammaisen lapsen vanhemmille. Cochlear Nordic AB.

